

---

*Výbor pro mezinárodní obchod
Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku*

2023/0273(NLE)

2.4.2024

***

NÁVRH DOPORUČENÍ

k rozhodnutí Rady o odstoupení Unie od Smlouvy o energetické chartě
(06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))

Výbor pro mezinárodní obchod
Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

(Postup společných schůzí výborů – článek 58 jednacího řádu)

Zpravodajové: Anna Cavazzini, Marc Botenga

Vysvětlivky

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup (první čtení)
- ***II Řádný legislativní postup (druhé čtení)
- ***III Řádný legislativní postup (třetí čtení)

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	5
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	6
PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY, OD NICHŽ ZPRAVODAJOVÉ OBDRŽELI PODNĚTY	8

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

k rozhodnutí Rady o odstoupení Unie od Smlouvy o energetické chartě (06509/2024 – C9-0059/2024 – 2023/0273(NLE))

(Souhlas)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (06509/2024),
  - s ohledem na Smlouvu o energetické chartě podepsanou v Lisabonu dne 17. prosince 1994, a zejména na článek 47 této charty,
  - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 194 odst. 2 a čl. 207 odst. 4 prvním pododstavcem a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) bodem v) Smlouvy o fungování Evropské unie (C9-0059/2024),
  - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
  - s ohledem na společná jednání Výboru pro mezinárodní obchod a Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku podle článku 58 jednacího řádu,
  - s ohledem na doporučení Výboru pro mezinárodní obchod a stanovisko Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A9-0000/2024),
1. uděluje souhlas s odstoupením Unie od Smlouvy o energetické chartě;
  2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a smluvních stran Smlouvy o energetické chartě.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Smlouva o energetické chartě (ECT) je mnohostranná obchodní a investiční dohoda vztahující se na odvětví energetiky, která byla podepsána v roce 1994 a vstoupila v platnost v roce 1998. Evropská unie je smluvní stranou Smlouvy o energetické chartě spolu s Euratomem, 23 členskými státy EU, Japonskem, Švýcarskem, Tureckem a většinou zemí západního Balkánu a bývalého SSSR, s výjimkou Ruska a Běloruska, které dohodu podepsaly v roce 1994, ale nikdy ji neratifikovaly.

Jedenáct členských států (Německo, Francie, Španělsko, Nizozemsko, Itálie, Polsko, Slovinsko, Lucembursko, Dánsko, Irsko, Portugalsko) a Spojené království, což představuje více než 70 % evropské populace, se už rozhodlo od Smlouvy o energetické chartě odstoupit. Odstoupení EU je tak logickým krokem.

Smlouva o energetické chartě je investiční smlouvou, o níž investoři nejčastěji opírají své žaloby vůči jednotlivým státům, přičemž počet případů urovnávání sporů mezi investorem a státem každoročně roste. K 1. prosinci 2023 bylo známo 162 rozhodčích řízení týkajících se investic, která byla zahájena na základě Smlouvy o energetické chartě a z nichž přibližně 70 % tvoří rozhodčí řízení týkající se investic v rámci EU založených na Smlouvě o energetické chartě. Stále více soudních řízení se zaměřuje na opatření v oblasti ochrany životního prostředí.

Vědečtí pracovníci opakovaně upozorňují, že odvrácení vážných klimatických krizí bude vyžadovat urychlené ukončení využívání fosilních paliv a rychlý přechod na obnovitelné zdroje energie. Ochrana investic do fosilních paliv v rámci Smlouvy o energetické chartě je v přímém rozporu s potřebou odklonu od uhlí, ropy a plynu a s dalšími politikami v oblasti změny klimatu. Smlouva o energetické chartě umožňuje nadnárodním společnostem zabývajícím se produkcí fosilních paliv žalovat evropské vlády, které provádějí politiky zaměřené na postupné vyřazování fosilních paliv nebo na podporu spravedlivé energetické transformace. Nedávné případy prokazují, že Smlouva o energetické chartě nejen ztěžuje opatření v oblasti klimatu, ale také brání státům v překonání energetické krize a provádění energetické transformace. V roce 2021 požadovaly německé uhelné společnosti RWE a Uniper po nizozemské vládě náhradu škody ve výši 2,4 miliardy EUR kvůli lhůtě ukončení těžby uhlí do roku 2030. V roce 2022 byla Itálie nucena zaplatit britské ropné společnosti Rockhopper náhradu škody ve výši 250 milionů EUR kvůli svému rozhodnutí zakázat těžbu ropy v moři podél pobřeží, kterou italské pobřežní komunity odmítaly. A v listopadu 2023 ropná společnost Klesch Group Holdings Limited zažalovala EU, Německo a Dánsko o nejméně 95 milionů EUR kvůli dani z neočekávaných zisků zavedené podle nařízení Rady (EU) 2022/1854 ve snaze zabránit hospodářským dopadům vysokých cen energií.

Navrhované odstoupení EU od Smlouvy o energetické chartě je výsledkem mnohaleté snahy četných sdružení o vypovězení smlouvy, která chrání finanční zájmy nadnárodních společností zabývajících se produkcí fosilních paliv na úkor regulační autonomie a účinné sociální transformace hospodářství spjaté s klimatem. V roce 2021 více než milion evropských občanů vyzvalo země EU, „aby od Smlouvy o energetické chartě odstoupily“. Aktivisté bojující za ochranu klimatu, odbory, vědečtí a akademičtí pracovníci a řada sociálních hnutí se spojili, aby odhalili nebezpečí této smlouvy, a opakovaně vyzývali země k jejímu opuštění. Kromě toho Evropský parlament vyzval k odstoupení od Smlouvy o energetické chartě ve svém usnesení ze dne 24. listopadu 2022 o výsledcích modernizace Smlouvy o energetické chartě.

Vzhledem k tomu, že od 90. let minulého století nedošlo k žádné zásadní úpravě Smlouvy o energetické chartě, byl v listopadu 2018 zahájen proces její modernizace s cílem uvést ji do souladu se zásadami Pařížské dohody, s požadavky udržitelného rozvoje a boje proti změně klimatu, jakož i s moderními normami ochrany investic.

Navrhované znění modernizované Smlouvy o energetické chartě však není v souladu s Pařížskou dohodou¹, evropským právním rámcem pro klima² ani cíli Zelené dohody pro Evropu³. Modernizace rovněž není v souladu s klíčovými prvky usnesení EP ze dne 23. června 2022 o budoucnosti mezinárodní investiční politiky EU, v němž se uvádí, že Smlouva o energetické chartě by měla s okamžitou platností „[zakázat] investorům do fosilních paliv žalovat smluvní strany za provádění politik zaměřených na postupné ukončení používání fosilních paliv v souladu s jejich závazky vyplývajícími z Pařížské dohody“. Modernizovaná Smlouva o energetické chartě rovněž nepřesvědčila kvalifikovanou většinu členských států v Radě, a proto EU na konferenci o Energetické chartě v listopadu 2022 nezískala mandát k pokračování v procesu přijímání modernizace.

Dokud je navíc Evropská unie stále smluvní stranou Smlouvy o energetické chartě, mohou být i členské státy EU, které už od Smlouvy o energetické chartě odstoupily, žalovány za provádění politik EU.

Zpravodajové se proto domnívají, že zůstat nadále smluvní stranou Smlouvy o energetické chartě není možné, a vítají návrh Komise na odstoupení Unie od Smlouvy o energetické chartě.

Zpravodajové vyzývají Komisi, aby nadále podporovala koordinované odstoupení všech členských států od této smlouvy s cílem omezit nepříznivé účinky ustanovení o skončení platnosti a účinně předcházet sporům uvnitř EU.

Zpravodajové vyzývají Komisi, aby pokračovala ve svém úsilí o dosažení shody s členskými státy na vzájemné dohodě, která by kodifikovala výklad, podle něhož se Smlouva o energetické chartě nevztahuje a neměla se vztahovat na spory mezi členským státem a investorem z jiného členského státu týkající se investice, kterou tento investor uskutečnil v prvním členském státě. Kromě toho vyzývají Komisi, aby oslovila partnerské země a navrhla jim druhou dohodu, jež umožní smluvním stranám Smlouvy o energetické chartě, které nejsou členskými státy EU a chtějí od této smlouvy odstoupit, toto ustanovení o skončení platnosti neutralizovat na recipročním základě.

---

¹ Dohoda přijatá dne 12. prosince 2015 na 21. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu v Paříži (Pařížská dohoda)

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“)

³ Sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019, Zelená dohoda pro Evropu, COM(2019) 640 final

**PŘÍLOHA: SUBJEKTY NEBO OSOBY,
OD NICHŽ ZPRAVODAJOVÉ OBDRŽELI PODNĚTY**

Zpravodajové v souladu s článkem 8 přílohy I jednacího řádu prohlašují, že při vypracování návrhu zprávy obdrželi podněty od těchto subjektů nebo osob:

Tabulka 1. Podněty, které obdržela Anna Cavazzini

Subjekt nebo osoba
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
DG ENER, European Commission

Tabulka 2. Podněty, které obdržel Marc Botenga

Subjekt nebo osoba
Climate Action Network Europe (CAN Europe)
Friends of the Earth Europe

Výše uvedený seznam je sestaven na výhradní odpovědnost zpravodajů.